

İşkencelere son
vermenin yolu
fasizmi
yıkılmaktan
geçer!

PÊŞENG
BO ŞOREŞ

25 OCAK 1986

ÖZEL EK

ORGANA KOMİTA MERKEZİ YA PARTİYA PÊŞENG A KARKERİ KURDISTAN

SBKP'nin YENİDEN REDAKTE EDİLEN PROGRAM TASLAĞI ÜZERİNE

Rodi BERÇEM

"SBKP, komünizme giden yolu bugün daha net görülür. Gelişmiş sosyalizm ile komünist toplum arasında keskin bir sınır çizgisi yoktur. Komünizme geçiş, sosyalizmin yetkinleştirilmesi temelinde yavaş yavaş olacaktır. Sosyalizm ve komünizm birbirini izleyen, tek toplumsal düzen olan komünist toplumun iki aşamasıdır. Sosyalizmin gelişmesi, onun olanak ve yararlarının sürekli en geniş şekilde gerçekleştirilmesi ve ona özgü genel demokratik özelliklerin sağlanmasıdır. İşte bu, toplumun komünizme doğru gerçek hareketidir." (SBKP Genel Sekreteri M. GORBAÇOV)

Bilindiği gibi SBKP'nin 26. Kongresi 3. Programın yeniden redakte edilmesini kararlaştırmıştı. 26. Kongre'den hemen sonra, Sovyetler Birliği'nde hareketli, planlı ve yaratıcı bir tartışma başladı. Hayatın her alanında başlayan bu tartışma, programın redakte edilip taslak

olarak yayınlanmasından sonra hızlandı.

Taslakta, Sovyetler Birliği ve dünyadaki gelişmelerin derin bir analizi yapılıyor, SBKP'nin genel çizgisi ve görevleri bu analiz ışığında belirleniyor. Burun yanısıra, parti tüzüğü'nün yeni taslağı ve 12. Beş Yıllık Plan yayın-

landı.

Bu belgelerin önemini vurgulamaya gerek yok. Bu belgelerde SBKP ülkesinin günümüzü ve geleceği gördüğü ifade edilmiştir. Ayrıca Sovyetler Birliği'nin şimdiki aşaması, dünyadaki durumun gelişme perspektifleri ve dönemin ve yakın gelecekteki

dış politikası ifade edilmiştir. Bu yazının konusu bunların kısa bir değerlendirilmesidir.

NİYE YENİ PROGRAM DENİLMİYOR?

SBKP, taslağı yeni bir program olarak görmüyor; taslağı, yeniden redakte edilmiş olan 3.Program olarak değerlendiriyor. 3.Program'dan değişik görüldüğü halde 4.Program denilmiyor. Nedenine gelince; birincisi, 22.Kongre'nin 1961 yılında biçimlendirdiği 3.Program'da komünizmin inşası üzerine tespit edilen stratejik görevler aynı kalıyor; Sovyet toplumunun komünizme doğru ilerleyen hattı stratejik amaç olarak halen geçerliliğini koruyor. İkincisi, geçen çeyrek yüzyıl, 3. Program'ın objektifliğini ve canlılığını bir bütün olarak kanıtladı. Tarih onun tespit ettiği prensiplerin doğruluğunu belgeledi. Gerek ülke içinde gerekse ülke dışında partiye gerekli perspektifleri gösterdi.

Geçen 25 yılda; ülkenin ulusal geliri 3,8 katına, endüstri üretimi 4,8 katına ve toplumsal iş verimliliği 3,2 katına yükseldi. Emekçilerin reel gelirleri 2,5 kat arttı. 267 milyon Sovyet vatandaşının konut durumu modernleştirildi. Ülkede ilse öğrenimi, mecburi öğrenim durumuna getirildi.

Buna rağmen, gerçekte 1961'de tespit edilen mutlak hedeflerin tümüne ulaşılamadı. Nedeni, ne emperyalist burjuva çevrelerinin ne de sağ ve "sol" oportünistlerin iddia ettikleri gibi değil; uluslararası zor durumdu. Programda da belirtildiği gibi; "bu program barışın hüküm sürdüğü durumda gerçekleştirilebilir. Ortaya uluslararası sorunlar çıkarsa, ülkenin savunması görevi yükselecek ve bu halkın yaşam düzeyinin yükselmesi planlarını geciktirebilir."

Burada, iki Ortadoğu savaşını, Küba krizini, Afganistan devrimine karşı tezgahlanan saldırı ve komploları, ABD'nin Vietnam'a karşı yürüttüğü savaşı, sosyalist Polonya'ya karşı horlatılan iç ve dış gericiliği, 70'li ve 80'li yılların soğuk savaşını ve emperyalizmin, özellikle ABD emperyalizminin tirmandığı

silahlanmayı hatırlatmak gerekir.

Geçen çeyrek yüzyılda gerek dünyada, gerekse Sovyet toplumunda büyük gelişmeler oldu. 26.Kongre'de de saptandığı gibi; yeni gelişmeleri değerlendirmek gerekli sonuçları çıkarmak ve partinin hizmetine sunmak, bunlar ışığında, yapılan hataları düzeltmek gerektiği için program yeniden redakte edildi.

Taslakta Marksist-Leninist teori geliştirilmiş; çeyrek yüzyılda programın temel hedeflerinin doğruluğu vurgulanmıştır. Taslak bunları içerik olarak zenginleştirmiş ve geliştirmiştir. Komünizm giden yol, bugün daha net bir biçimde taslakta ifade edilmiştir. Özetle programın temel çizgisinin sürekliliği taslakta kıvılcık bir çizgi gibi hemen görülmüyor. Ama 25 yılın derin gelişme ve deneyimleri ışığında, bazı ifadeler eleştirel bir değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Şüphesiz bu, SBKP'nin zayıflığının değil güçlülüğün ve ciddiyetinin açık bir örneğidir.

Taslakta, bu konuya ilişkin iki bölüm var. Birinci bölümde son 25 yılda dünyadaki değişimlerin açık bir analizi yapılıyor. İkincisinde partinin önündeki uluslararası çalışmalar sergileniyor.

Program taslağında, son 25 yılda birçok tarihi gelişmenin olduğu belirtilerek, zamanımızda dünyanın yeni bir aşamaya girdiği ve bu gelişmelerin dünya çapında mücadele yürüten güçlerin çalışmalarını etkilediği saptaması yer alıyor.

SOSYALİZM REELDİR

Dünya sosyalist sistemine ilişkin analize de haklı olarak belirtildiği gibi; Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'yle açılan kapitalizmden sosyalizme geçiş süreci kısa bir sürede büyük mesafeler katederek, sosyalizmi bu dünya sistemine dönüştürdü. Bu değişim, ezilen Asya, Afrika, Latin Amerika ve diğer ülke halklarının kurtuluşlarına yeni olanaklar sağladığı gibi, emperyalizmin savaş ve saldırı tehditleri önüne de büyük engeller çıkardı. Dünyadaki yeni güç dengesi ve bunların mevzilenmesi konusunda taslakta şöyle

deniliyor: "Büyük Ekim'in başlattığı evrensel-tarihsel sosyal kurtuluş süreci, Alman faşizminin ve Japon militarizminin yeniliğe uğratılmasından sonra Avrupa ve Asya'da daha sonra da Amerika kıtasında bir dizi ülkede sömürücülerin iktidarına son verilmesini sağladı. İlk olarak ülkemizde gerçeklik haline gelen sosyalizm bir dünya sistemine dönüştü..."

"Dünya sosyalist sisteminin oluşması, sosyalist toplumun kurulması ve güçlenmesi uluslararası güçler oranında sosyal ilerleme, demokrasi, ulusal kurtuluş ve barış için savaşan halklar yararına köklü bir değişiklik yarattı..."

Bugün başta Sovyetler Birliği olmak üzere, dünya barışının kalinesine dönüşmüş bir sosyalist sistem gerçekliği vardır. Bu gerçeklik, aynı zamanda insanlığın ileriye yönelik evrimine giderek daha fazla katkıda bulunuyor ve bu alanda insanlığın hizmetine daha büyük değerler sunuyor.

1960 yılında dünya sanayi üretiminin %36'sını üreten sosyalist devletler, bugün % 46'dan daha fazlasını üretiyorlar. Toplumsal kaynakların savaşa değil, barış ve ilerleme yolunda kullanılması için, sosyalist ülkelere büyük bir çaba sarfediliyor. Bu meydana "program taslağı", NATO ve Varşova Paktları arasındaki mevcut güç dengesinin bozulmasına, dünya barışı ve güvenliğinin korunmasına büyük önem veriyor.

SOSYALİZM KAPİTALİZM-DEN ÜSTÜNDÜR

Taslakta, sosyalist yaşam ilkeleri ve insanlığın ilerlemesinde sosyalizmin kapitalizme ekonomik, sosyal, politik, ideolojik ve moral üstünlüğü, Sovyetler Birliği ve diğer kardeş sosyalist ülkelerin deneyimleri ışığında değerlendirilerek şöyle deniliyor:

"Sosyalizm, bayrağına 'Her şey insan için, insanın mutluluğu için' yazan toplumdur. Bu toplumdur:

—üretim araçları halkın elindedir, insanın insan tarafından sömürülmesine, sosyal baskıya, ayrıcalıklı bir azınlığın egemenliğine, milyonlarca insanın yoksulluğuna ve cahilliğine her zaman için son verilmiştir;

—üretici güçlerin dinamik ve planlı gelişmesine en geniş olanaklar sağlanıyor ve bilimsel-teknik ilerleme milyonlarca kişinin işsiz kalmasını değil, tersine tüm halkın refahının sürekli artmasını getiriyor;

—Çalışma ve herkesten yeteneklerine göre, herkese emeğine göre ilkesi temelinde ücret alma hakkı herkese eşit olarak sağlanmıştır; nüfus, parasız tıbbi bakım ve eğitim ve düşük kirali konut gibi sosyal kazanımlara sahiptir;

—İşçi sınıfının, kolhoz köylülerinin ve aydınların yıkılmaz başlaşıklığı gerçekleşmiştir. Kadınlara erkeklerle eşit haklar fihlen sağlanıyor, gençliğe gelecek için güvenli bir yol açılmıştır, emeklilere sosyal güvenli sağlanıyor;

—ulusal eşitsizlik ortadan kaldırılmıştır, tüm ulus ve halkların fiili ve hukuksal eşitliği, dostluğu ve kardeşliği gerçekleştirilmiştir;

—gerçek demokrasi kurulmuştur ve gelişmektedir; egemenlik halk için ve halk tarafından kullanılmaktadır; yurttaşların, üretimin, toplumun ve devletin yönetimine eşit haklı ve artan ölçüde geniş bir katılımı sağlanıyor.

—özgürlük, insan hakları, kişi onuru kavramları gerçek, canlı bir içerikle doldurulmuştur, hakların ve görevlerin birliği sağlanmıştır, tek tek herkes için aynı yasalar ve ahlak normları, aynı disiplin geçerlidir;

—gerçek hümanist Marksist-Leninist ideoloji egemendir, tüm öğrenim kaynakları halk yığınlarına açıktır, dünya kültüründe en iyi olan herşey kendii içinde birleştiyen yüksek düzeyde gelişmiş bir kültür yaratılmıştır;

—sosyal adalete, kolektivizme ve arkadaşça karşılıklı yardımlaşmaya dayanan ve emekçi insana gelecek için güven veren, onu, manevi ve ahiaksal olarak yeni toplumsal ilişkilerin ve kendii yazgısının yaratıcısı durumuna yükselten sosyalist yaşam tarzı oluşmuştur.

Sosyalizm, uluslararası alandaki düşünce ve pratiği halkların bağımsızlık ve toplumsal ilerleme çabalarını desteklemeye ve en önemli görev olan barışı koruma ve güçlendirme görevine

yönelen toplumdur."

SOSYALİST GELİŞMENİN GENEL YASALARI

Program taslağı, sosyalist kuruluşun zenginleşen pratiği tarafından da kanıtlanan sosyalist gelişmenin genel yasalarına değinirken şunları söylüyor:

"... Geride kalan on yıllar sosyalist kuruluşun pratiğini zenginleştirdi, sosyalizm dünyasının çeşitliliğini açık olarak ortaya koydu. Aynı zamanda, bu yılların deneyimleri, sosyalizmin gelişmesini genel yasalarının büyük önemini kanıtladı. Bu genel yasalıklar şunlardır: İşçi sınıfının öncü rolü altında emekçiler iktidarının kurulması; bilimsel sosyalizm ideolojisiyle silahlanmış Komünist Partisi'nin öncülüğü; başlıca üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyetin yerleştirilmesi ve bu temel üzerinde ekonominin tüm halkın çıkarları doğrultusunda planlı geliştirilip herkesten yeteneklerine göre, herkese emeğine göre ilkesinin gerçekleştirilmesi; sosyalist demokrasinin geliştirilmesi; tüm ulus ve halkların eşit haklılığı ve dostluğu; devrimci kazanımların sınıf düşmanlarının saldırılarına karşı korunması."

DÜNYA DEVRİM SÜRECİNİN DİĞER GÜÇLERİ

Kapitalizm dünyasında sömürü düzenini yıkmamanı ve yeni toplumu kurmak için verilen mücadelede işçi sınıfının ana güç olduğunun vurgulandığı program taslağında, sömürgecilik boyunduruğundan kurtulmuş ve bağımsız gelişme yolunda mücadele veren dünya halklarıyla emperyalizm arasındaki çelişkinin nesneliliğine işaret edilerek şöyle deniliyor:

"Sömürgecilik boyunduruğundan kurtulmuş ülkelerin bağımsızlıklarını güçlendirmek ve sosyal ilerleme için verdikleri anti emperyalist savaşım, dünya devrimci sürecinin bir bileşenidir. Emperyalizmin sömürgecilik sisteminin çöküşü, bunun yıkıntıları üzerinde onlarca bağımsız devletin kurulması, ulusal kurtuluş devrimlerinin uluslararası güçler ilişkisini önemli ölçüde etkilemiş olan tarihsel bir kazanımdır..."

"Bir dizi gelişmekte olan ülke-

nin seçtiği kapitalist olmayan gelişme yolu, sosyalist yönelim yolu, toplumsal ilerlemenin önünde geniş ufuklar açıyor..."

Tekellerin yaşamın her alanında gericiliği egemen kılma ve sömürüyü yoğunlaştırma eğilimi ile geniş halk kitlelerinin ekonomik-demokratik istemleri arasında giderek derinleşen uzlaşmazlığı ve bunun gelişim yönünün de yer aldığı program taslağında şunlar söyleniyor:

"Sosyalist olmayan dünyadaki yığınsal demokratik hareketlerin yükselmesi, günümüzün karakteristik bir çizgisidir. Kapitalist ülkelerde tekeller ile halkın ezici çoğunluğu arasındaki uzlaşmaz çelişkiler derinleşiyor. Aydınlar, memurlar, çiftçiler, kent küçük burjuvazisinin ve ulusal azınlıkların temsilcileri, gençler, öğrenciler tekellerin baskısına, egemen sınıfların gerici politikasına karşı savaşıma giderek daha aktif katılıyorlar..."

KAPİTALİZMİN GENEL KRİZİNİN DERİNLEŞMESİ VE YENİ GELİŞMELER

Taslağa emperyalizm ve onun politikasına ilişkin problemlerin derin bir analizi yapılıyor. Son 25 yılda kapitalizmin derinleşen genel bunalım tablosu şu şekilde özetleniyor:

*Bilimsel teknik devrimin esasları üzerine üretim güçlerinin gelişimi kapitalist düzendeki üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişkisi daha da derinleştiriyor.

*Bu temelde ekonominin istikrarsızlığı artıyor. Bu, genel bulyüme; ekonomik hızının yavaşlamasında, devresel ve yapısal bunalımın içiçe girmesinde ve derinleşmesinde kendisini açığa vuruyor.

*Finans kapitalin yeni yoğunlaşma ve uluslararasılaşmasının yeni biçimleri ortaya çıkıp geliyor. Bunlar herşeyden önce uluslararası işçi sınıfını sömüren ve ezen uluslararası şirketlerdir.

*Sömürü mekanizması sermayenin sömürücü özünü gizlemeyi amaçlayan yeni ince metodlar uyguluyor.

*Kapitalist ülkelerdeki emekçilerin sömürüsü artıyor ve işsizlik yığınsal düzeye ulaşır yeni bir yoksulluğu beraberinde getiri-

yor.

*Kitlelerin kültürel sömürüsü yoğunlaşıyor. Tekeller sınıf savaşımında kitlelerin beyinlerini yıkamak için kitle iletişim araçlarını alabildiğine kullanıyorlar.

Bu durum, günümüz kapitalizmindeki yeni gelişmelerin özünü oluşturuyor.

Bu değerlendirmeden sonra dünya çapında bir egemenlik sistemi olan emperyalizm atı çizilerek diğer özellikleri üzerine sunlar belirtiliyor:

"Kapitalist sistem içinde yer alan ülkelerin gelişmesindeki eşitsizlik artıyor. Üç ana emperyalist rekabet merkezi oluştu: ABD, Batı Avrupa ve Japonya. Bunlar arasında sürüm pazarları, sermaye yatırımı alanları, hammadde kaynakları için, bilimsel ve teknik ilerlemenin belirleyici alanlarında üstünlük elde etmek için rekabet savaşları kızışmaktadır..."

"Tarihsel gelişmenin gidişi emperyalizmin konularını ne kadar sarsarsa, emperyalizmin en gerici güçlerinin politikası da halkların çıkarlarına o kadar daha çok düşman olmaktadır. Emperyalizm, vahşi bir dirençle toplumsal ilerlemenin karşısına dikilmekte, tarihin akışını durdurmaya, sosyalizmin konularını sarsmaya, tüm dünya ölçüsünde sosyal ölç almaya çalışmaktadır.."

"Ulusal arası gericiliğin kalesi, ABD emperyalizmidir. Savaş tehlikesi, her şeyden önce, ABD emperyalizminden kaynaklanmaktadır. Dünya egemenliği iddiasıyla, ABD emperyalizmi koskoca kıtaları keyfi biçimde kendi "yaşamsal çıkar alanları" ilan etmektedir. ABD'nin uyguladığı dayatma politikası, öteki ülkelere eşit haklı olmayan ilişkiler dayatma girişimleri, halk düşmanı baskıcı rejimleri desteklemesi ve hoşlanmadığı ülkelere karşı ayırıcı uygulamaları devletler arasındaki ekonomik ve politik ilişkileri istikrar-sızlaştırmakta, bu ilişkilerin normal gelişmesini engellemektedir..."

ÇAĞIMIZIN KAREKTERİSTİĞİ

Belirleyici niteliği, kapitalizmden sosyalizme ve komünizme

geçiş olan çağımızın ileriyeye yönelik evriminin ana itici güçleri olarak; dünya sosyalizmi, işçi ve komünist hareketleri, kurtulmuş ülke halkları ve yığınsal demokratik hareketlerinin sıralandığı program taslağında, bu güçlerin birliktelik ve ortak tutumunun önemi vurgulanmaktadır. Program taslağında çağın karekteristiği şöyle ifade ediliyor:

"Dünyanın tüm gelişmesi, Marksizm-Leninizm'in yaşadığımız çağın niteliği ve temel içeriğiyle ilgili analizini doğruluyor. Bu, kapitalizmden sosyalizme ve komünizme geçiş, iki sosyal-politik dünya sisteminin tarihsel yarışması, sosyalist ve ulusal kurtuluş devrimleri, sömürgeciliğin çöküşü, toplumsal gelişmenin ana itici güçlerinin -dünya sosyalizminin, işçi ve komünist hareketinin, kurtulmuş ülke halklarının, yığınsal demokratik hareketlerin- emperyalizme onun saldırganlık ve baskı politikasına karşı demokrasi ve toplumsal ilerleme için savaşım çağıdır.

"Bu güçlerin sürekli gelişmesi ve birliktelikte bulunması, halkların barışçı, özgür ve mutlu bir gelecek umutlarının gerçekleşmesinin güvencesidir. Tüm eşitsizliğine, kamaşıklığına ve çelişkilerine karşın, insanlığın sosyalizme ve komünizme doğru hareketi durdurulamaz."

Taslaқта, yukarıdaki analiz ışığında SBKP'nin ulusal arası arenadaki eylem programı geliştirilmiştir.

İNSANLIĞIN BAŞ GÖREVLİ: BARIŞI KORUMAK

Burada en önemli olan, gayet haklı olarak barışın korunması ve nükleer bir savaşın önlenmesidir. Bu düşünce programın tümüne damgasını vuruyor. Taslaқта gerçekçi çıkış yolu gösteriliyor ve somut bir program sunuluyor. Şöyleki:

"Bugün insanlığın önünde duran en yakıcı sorun, barış mı, savaş mı sorunudur. Emperyalizm, on milyonlarca yaşama kıyan iki dünya savaşının suçlusudur. Emperyalizm, insanlığı üçüncü bir dünya savaşıyla tehdit ediyor..."

"Keskin çelişkilerle dolu bir

dünyada, tehdit eden felaket karşısında bir tek akılcı ve kabul edilebilir çıkış yolu vardır: Değişik toplumsal düzenlere sahip devletlerin barış içinde birlikte yaşaması. Bu, sadece savaşın olmadığı bir durum demek değildir. Bu, askersel gücün değil, iyi komşuluk ve işbirliğinin egemen olduğu, bilimin ve teknolojinin kazanımlarının, kültür değerlerinin tüm halklara açık geniş bir değiş-tokuşunun yapıldığı uluslararası bir düzendir. Büyük kaynakların askersel amaçlarla israfı zorunluluğundan kurtuluş, emek ürünlerinin yalnızca kuruculuk amaçları için kullanılmasına olanak sağlayacaktır. Bağımsız gelişme yoluna koyulan devletler, dış saldırılara karşı korunabilecektir. Bu da onların ulusal kalkınma yolunda ilerlemelerini kolaylaştırır. İnsanlığın önünde duran evrensel sorunların tüm devletlerin ortak çabalarıyla çözümü için elverişli olanaklar açılabilmektedir. Barış içinde birlikte yaşama, tüm ülkelerin, tüm halkların çıkarlarına yanıt veriyor..."

"SBKP'nin çıkış noktası şudur: Emperyalizmin saldırgan çevrelerinin politikasının yarattığı barışa yönelik tehlike ne kadar büyük olursa olsun, dünya savaşını kaçınılmaz değildir. Savaşın önlenmesi, insanlığın yıkımdan korunması olanaktır. Sosyalizmin, gezegenimizdeki tüm ilerici, barışsever güçlerin tarihsel görevi işte budur."

Taslaқта çağımızın ana çelişkisi, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki çelişkiye büyük önem veriliyor. Barış içinde bir arada yaşama, iki sistemin barışçı yarışması ve içişlerine karışmama öneme vurgulanıyor. Halklar, kendi yolunu kendileri özgürce seçmelidir deniliyor. Tüm sosyalist ülkelerde Sovyetler Birliği'nin kardeşçe ilişkiler geliştirmek istediği belirtiliyor; karşılıklı her yönlü ilişkilerin yararları vurgulanıyor. İktidardaki kardeş partiler arasındaki karşılıklı ilişkilerin sosyalist ülkelerin ilişkilerinin serpilmesinin ve güçlenmesinin itici gücü olduğu belirtiliyor. Kurtulan ülke halklarının, etkinliklerinin artmasının barış ve sosyal ilerle-

me davasını güçlendirdiği görüşünün altı çiziliyor. Sosyal ilerleme ve ulusal kurtuluş güçlerinin ittifakının , insanlığın geleceği için önemli bir garanti olduğu belirtiliyor. SBKP'nin bu halkların yeni uluslararası ekonomik düzen ve ulusal bağımsızlıklarının güçlenmesi için uluslararası tekelere ve emperyalizme karşı verdikleri savaşmaları destekleyeceği ifade ediliyor. Kapitalist ülkelerle ilişkiler bölümü, Leninci barış içinde bir arada yaşama ilkesi üzerinde inşa edilerek, bu bölümde karşılıklı ilişkilerin öneme dikkat çekiliyor. Silahlanma yarışının durdurulması, barışın ve halkların güvenliğinin sağlanması için harcanması gereken çabalar belirtiliyor. Burada son 25 yılın deneyimlerinden de sonuçlar çıkarılarak komşu Avrupa devletleriyle karşılıklı yarara dayanan barışçı iyi kolşuluk ve beraber çalışmaya değiniliyor.

Diğer yeni bir nokta da , Sovyetler Birliği'nin bu kapitalist devletlerle birlikte çevre sağlığı, enerji, hammadde, uzay , gıda maddeleri ve diğer alanlarda çalışmaya hazır olduğunun belirtilmesidir.

DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİ DEVRİMCI

SÜRECİN ÖNCÜ GÜCÜDÜR

Gerek uluslararası durum, gerekse uluslararası eylem programı bölümünde dünya komünist hareketi değerlendiriliyor; SBKP'nin dünya komünist hareketinin bir parçası olduğu belirtiliyor. Ve dünya komünist hareketi üzerine şu saptama yapılarak reformist ve burjuva güçlerin komünist harekete yönelik demagojilerine de cevap veriliyor:

"İşçi hareketinin, dünya devrimci sürecinin tüm güçlerinin öncüsü uluslararası komünist harekettir. Komünistler işçi sınıfının hem yakın hem de uzak amaçları uğrunda , tüm emekçilerin çıkarları, sosyal ilerleme, barış, silahsızlanma ve genel güvenlik için savaşını veriyorlar. Komünist hareket , günümüzün en etkili ideolojik ve politik gücüdür..."

Taslahta dünya komünist hareketinin bileşenleri değerlendirilerek,

Marksiizm-Leninizim'e sağlam bağlılık, ardıcıl proleter sınıf politikasını yürütme ve sosyalist ülkelere bağlılık vurgulanıyor. Marks, Engels ve Lenin'in görüşlerinden sapmanın komünist hareketi zayıflatığı belirtiliyor.

Taslaık, SBKP'nin kardeş partilerin sorunlarını anlayışla karşıladığını, onların strateji ve taktiklerini geliştirme çabalarını saygıyla izlediğini ve deneyimlerinden yararlandığını belirtiyor. Marksist-Leninist teorisinin yaratıcı geliştirilmesinin, komünist hareketin güçlenmesi için bir şart olduğu vurgulanıyor. Proletarya enternasyonalizminin, emperyalizmin saldırılarına karşı komünist hareketin elinde güçlü bir silah olduğu ve bunun hem devrimci dayanışmayı hem de eşitlik ve bağımsızlığı organik olarak içerdiği belirtiliyor.

KOMÜNİ ZME GEÇİŞ

Halen geçerli olan 3.Program' da "komünist toplumun inşası, Sovyet halkının doğrudan pratik görevi olmuştur" deniliyor. Geçen 25 yılda edinilen deneyim, mevcut kültürel ve maddi birikim ışığında yeniden değerlendiriliyor.

Bu, asla SBKP'nin komünist amacı uzağa attığı anlamına gelmez. Gorbacov'un da belirttiği gibi "SBKP komünizme giden yolu bugün daha net görüyor. Gelişmiş sosyalizm ile komünist toplum arasında keskin bir sınır çizgisi yoktur. Komünizme geçiş, sosyalizmin mükemmelleştirilmesi (yetkinleştirilmesi) temelinde yavaş yavaş olacaktır. Sosyalizm ve komünizm birbirini izleyen tek toplumsal düzen olan komünist toplumun iki aşamasıdır. Sosyalizmin gelişmesi, onun olanak ve yararlarının sürekli en geniş şekilde gerçekleştirilmesi ve ona özgü genel demokratik özelliklerinin sağlanması işte bu, toplumun komünizme doğru gerçek hareketidir. Taslaıkta komünist toplumun şu tanımı yapılıyor:

"Komünizm sınırsız bir toplum düzenidir. Bu düzende üretim araçları tüm halkın mül-

kiyetinde ve toplumun bütün üyeleri sosyal bakımdan tamamen eşit olacak, bilimin ve teknolojinin sürekli ilerlemesi temelinde bireylerin her yönde gelişmesiyle birlikte üretici güçler de büyüyecek ve toplumsal zenginliğin tüm kaynakları gür biçimde akacak ve şu ilke, 'Herkesten yeteneklerine göre' herkese gereksinimlerine göre' ilkesi egemen olacaktır. Komünizm, toplumsal özyönetimin yerleşeceği, toplum yararına çalışmanın herkes için birincil yaşamsal gereksinim, bilince çıkması zorunluluk olacağı ve herkesin yeteneklerini halka en büyük yarar sağlayacak biçimde kullanacağı, yüksek bilince sahip özgür çalışan insanların üst düzeyde örgütlenmiş toplumdur."

PARTİNİN EKONOMİK STRATEJİSİ SOSYAL EKONOMİK GELİŞİMİ HIZLANDIRMAK

Taslaıkta sosyo-ekonomik gelişimi hızlandırarak yeni nitelikli bir Sovyet toplumuna girme öngörülüyor. Bu, partinin toplumsal yaşamın tüm alanlardaki amaç ve görevlerinin saptanmasına temel olmuştur. Bu formül, sosyo-ekonomik gelişimi hızlandırma, sadece niceliksel değişikliklere değil, esas olarak niteliksel hedeflere ve değişikliklere yönelmedir.

Niceliksel olarak 15 yıl içinde Sovyetler Birliği'nin ekonomik potansiyeli iki katına çıkacaktır, ulusal gelir 2000 yılında iki kat artacaktır. Ekonomik büyümenin tümü iş verimliliğinin yükseltilmesi aracılığıyla planlanıyor.

12. Beş Yıllık Plan'da bu hedeflerin önemli bir bölümüne ulaşılması planlanmıştır. Beş yıl içinde ulusal gelirin yüzde 19-22, endüstri üretiminin yüzde 21-24, ve iş verimliliğinin yüzde 25-35 yükseltilmesi öngörülmüştür.

Şüphesiz bunlar tarihi hedeflerdir ve ancak sosyalist bir toplumda gerçekleştirilebilirler.

ÜRETİM İLİŞKİLERİ ÜRETİM GÜÇLERİNİN GELİŞİMİYLE UYUMLUDUR

Sovyet toplumunda üretim iliş-

kileri, sürekli gelişen üretici güçlerle uyumlu bir işleyiş içindedir. Program taslağı, bunun daha da yetkinleştirilmesini partinin önüne bir görev olarak koyar.

Öte yandan yeni taslakta şunlar öngörülmüştür:

* Üretim araçlarının toplumsal mülkiyetini arttırmak. Örneğin; tüm halk mülkiyeti ile kooperatiflerin yakınlaşması.

* Emekçilerin, üretimin yönetimi ve yönlendirmesine daha da aktif katılımını sağlamak.

* Dağılımın yetkinleştirilmesi, özellikle gerek kooperatiflerin gerekse tek tek insanların üretime karşı ilgilerini geliştirmek.

* Ekonomik yönetimi yetkinleştirmek ve tüm sosyal grup ve teker teker kişilerin çıkarlarını uyumlaştırmak.

GÜÇLÜ BİR SOSYALİST POLİTİKA

Taslakta, toplumsal ilişkilere geniş yer veriliyor, SBKP'nin sosyal politikasının esas amacının insanların en yüksek maddi ve kültürel ihtiyaçlarının karşılanması olduğu vurgulanıyor. Bunun propaganda olmadığını şu rakamlar belgeliyor: Tüm nüfusun kişi başına 2000 yılında reel gelirinin 1,6-1,8 katına, gıda maddesi olmayan metallerin 1,8-1,9 katına ve halka götürülecek hizmetlerin 2,1-2,3 katına yükseltilmesi hedef alınmıştır. Toplumsal fonun (sağlık, okul ve sosyal) iki katına çıkarılması öngörülmüştür. Konut sorununun çağın şartlarına uygun biçimde çözüleceği belirtiliyor.

Şehir ve köy arasındaki farkın kalkması, kol işinin yüzde 15-20 gerilemesi, sosyal katmanların birbirine daha da yakınlaşması, ulusal ilişkilerin mükemmelleştirilmesi öngörülmüştür. Toplumun sosyal homojenliğinin gelişmiş sosyalizmde tamamlanacağına inandığı belirtiliyor.

HALKIN SOSYALİST ÖZ YÖNETİMİ

Gelişmiş sosyalist potansiyelin tam değerlendirilmesi için sosyalist demokrasinin geliştirilmesi gerektiği belirtiliyor.

Taslakta, devlet ve toplum ya-

şamı üzerine verilen kararların alınışında emekçilerin etkin katılımının sağlanması için SBKP'nin çalışacağı belirtiliyor. Özellikle emekçilerin devlet ve toplum yaşamı üzerine alınan kararlara doğrudan katılımının daha da artırılması öngörülmüştür. Yönetimin sadece emekçiler yararına değil, bilizat bu işin kendilerinin eseri olması için çalışılacağı vurgulanıyor. Bu temel üzerinde gelişen "halkın sosyalist özyönetimi" terimi ilk olarak kullanılmaktadır.

Taslakta, Komsomol, sendikalar, sovyetler ve iş kolektiflerinin yetkilerinin artırılması; devlet kararlarının daha da demokratikleşerek, yönetimin çalışmalarının halk kitleleri tarafından kontrol edilmesine özel bir önem veriliyor.

Tüm Sovyet toplumunun politik sisteminin öncü gücü SBKP tarafından yürütülecek bu süreç; şüphesiz, Sovyet toplumunun politik sistemine yüksek bir hareketlilik kazandıracaktır.

Sovyet politik sisteminin gelişme sorunlarından hemen sonra ideolojik-egitimsel, bilim ve kültür sorunlarına taslakta geniş yer verilmiştir.

Partinin önüne koyduğu tarihsel hedeflerine ulaşmasının önemli bir faktörü de ideolojik-egitimsel çalışmaya ve ilkelere sıkı sıkıya bağlılıktır. Kolektivizmi özümsemiş, aktif, yurtsever ve enternasyonalist yeni bir insan tipinin yetişip gelişmesinde böyle bir çalışmanın önemli yadsınamaz. Canlı bir organizma olan toplumun faaliyetini biçimlendiren ekonomi, sosyalist demokrasi, ideolojik-egitimsel çalışma ve sosyal politika aynı bütünün birbirini karşılıklı etkileyen birer parçasıdır. Taslak, insanların eylemlerinin, Sovyet toplumunun önüne koyduğu perspektiflerin gerçekleştirilmesine daha aktif yöneltileneceğini vurguluyor.

SBKP, SOVYET TOPLUMUNUN POLİTİK ÖNCÜSÜDÜR

Taslak, gerek Sovyet toplumundaki gelişmeler gerekse uluslararası gelişmelerin partinin öncü rolünü daha da arttırdı-

ğını vurguluyor. Taslak, parti olmadan Sovyet toplumunun bugün ulaştığı düzey ve önüne koyduğu tarihi hedeflere varmasını olanaksızlığından hareket ediyor.

Leninci demokratik merkezileşme hayata ardıcıl uygulamaya ve SBKP'nin Sovyet toplumundaki öncü rolünü etkinleştirmek için tüzükte şu amaçlarla değişiklikler öneriliyor:

* Üyelerin görev ve sorumlulukları daha da belirginleştirilerek onların partinin stratejisinin gerçekleştirilme savaşımına daha aktif katılma olanaklarını güçlendirmek;

* Partiye üye almayı kamuoyuna açık toplantılarda yapmak. Emekçilerin görüşlerine daha da önem vermek ve hatta parti üyesi olmayanların da görüşlerini gözönünde bulundurmak; 25 yaşına kadarki gençlerin ancak Komsomol üzerinden parti üyesi olmaları şartı getirilerek Komsomol'un rolünü de arttırmak ve parti üyelerinin niteliğini de yükseltmek;

* Parti disiplini; görevi ve yetkisi ne olursa olsun her üyenin hücreye karşı sorumluluğunu arttırmak; çifte sorumluluk getirmek (eğer bir üye devlet kanununu çiğnerse hem devlete hem de partiye karşı sorumluluk olacaktır);

* Parti hüccesinin, işletmedeki yönetimi kontrol etme yetkisini arttırmak;

* Parti örgütleri ve devlet, sovyet ve diğer toplumsal örgütler arasındaki ilişkileri anayasaya uygun olarak netleştirmek; ama parti örgütlerinin devlet ve diğer toplumsal örgütler yerine geçemeyeceği prensibini vurgulamak.

* * *

Kısaca SBKP 3. Programı'nın redakte edilen yeni biçimi budur. Programın kendisinde de belirtildiği gibi, program, planlı ve her yönüyle mükemmelmiş sosyalizmin, Sovyet toplumunun sovyet-ekonomik temelleri üzerinde komünizme doğru ilerleyen programdır; barış ve sosyal ilerlemenin mücadele programıdır.